મુસીબત પર સબ્ર કરેં

❁ મુઅલ્લિફ ❁

શૈખુલ ઈસ્લામ જસ્ટિસ મૌલાના મુહંમદ તકી ઉસ્માની

❁ લિપ્યાંતર ❁

(મૌલવી) સુલેમાન મજાદરી

પ્રકાશક

નુરાની કુતુબખાના

મુ.પો. છાપી, જિ. બનાસકાંઠા, પીન - ૩૮૫૨૧૦

ફોન નં. : (૦૨૭૩૯) ૨૭૦૧૧૨

મુસીબત પર સબ્ર કરેં

❀ મુઅલ્લિફ ❀

શેખુલ ઈસ્લામ જસ્ટિસ મૌલાના મુહંમદ તકી ઉસમાની

❀ લિપ્યાંતર ❀

(મૉલવી) સુલેમાન મજાદરી

પ્રકાશક

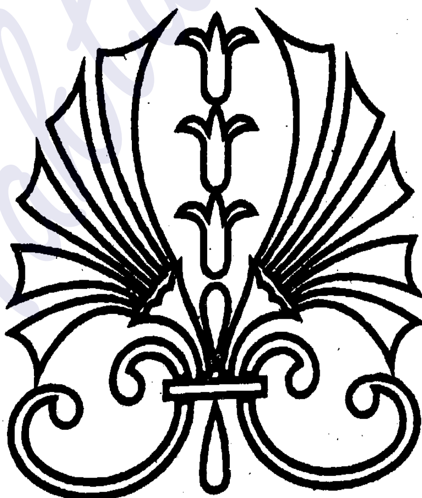
નુરાની કુતુબખાના

મુ.પો. છાપી, જિ. બનાસકાંઠા

પીન - ૩૮૫૨૧૦

ફેહરિસ્ત

મઝમૂન	સફા

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيْمِ

ખુત્બએ મસ્નૂનહકે બાદ : અમ્મા બાદ

અઊ ઝુબિલ્લાહિ મિનશ્શૈતા નિર્રજીમ.

બિસ્મિલ્લા હિર્રહ્મા નિર્રહીમ.

ઈન્નલ્લાહ મઅસ્સાબિરીન.

(સૂ. બકરહ, આ.નં. ૧૫૩)

સબ્રકા મતલબ

હમારે ઉર્દૂ મહાવરેમેં સબ્રકા મફહૂમ બહોતહી મેહદૂદ હૈ કે ઈન્સાન પર કોઈ મુસીબત આ જાએ તો રોને ધોનેકે બજાએ ખામોશીસે વક્ત ગુઝાર લે. ઉસીકો સબ્ર કેહતે હૈં. જબકે શરીઅતકી ઈસ્તિલાહમેં સબ્રકા મફહૂમ બહોત આમ ઔર વસીઅ હૈ. ઈસી બાતકો વાઝેહ કરનેકે લિયે સબ્રકી કિસમેં ઔર દરજાત મુકર્રર કિયે ગયે હૈં, સબ્રકી તીન કિસમેં હૈં.

(૧) ઈતાઅત પર સબર (૨) ગુનાહસે સબર (૩) મુસીબત પર સબર.

(૧) ઈતાઅત પર સબર

ઈતાઅત પર સબ્રકા યે મતલબ હૈ કે અહકામે ખુદાવંદીકી ફરમાંબરદારી ઔર પૈરવીમેં અપને નફસકો મજબૂર કરકે નેકી

પર આમાદા કરે, ચાહે વો કામ નફસ પર કિતનાહી કઠિન ગુઝરે મગર નફસકો મજબૂર કરતે હુએ ઉસ કામમેં લગ જાએ.

(૨) ગુનાહસે સબર

ગુનાહ ઔર નાફરમાની કરનેકો દિલ ચાહ રહા હૈ મગર ઉસ ગુનાહ ઔર બુરાઈસે અપને નફસકો રોકે રખના ગુનાહસે સબર કરના હૈ.

(૩) મુસીબત પર સબર

કોઈ ભી મુસીબત યા પરેશાની પેશ આએ તો ઉસ પર કોઈ શિકવા શિકાયત ન કરે બલ્કે અલ્લાહકે ફૈસલે પર રાઝી રહે. પેહલી દોનોં કિસમોંકો મુખ્તસર તૌર પર ઈન અલ્ફાઝમેં સમઝા જા સકતા હૈ કે અપને નફસકો અલ્લાહકે અહકામાતમેં બાંધના ઔર અપની ખ્વાહિશાતકો અલ્લાહકે અહકામકે આગે પામાલ કરના. ચાહે યે કામ કિસી ગુનાહસે બચનેકે લિયે હો યા કિસી નેકીકે લિયે હો. આદમી ઈસ બાતકા ઈરાદા કરે કે ચાહે મેરે અરમાનોંકા ખૂન હો જાએ યા મેરી ખ્વાહિશાત પામાલ હો જાએં લેકિન અલ્લાહકે અહકામકે ખિલાફ નહીં કરૂંગા. અલ્લાહ તઆલા અપને ફઝલો કરમસે હમ સબકો ગુનાહસે સબર ઔર ઈતાઅત પર સબર અતા ફરમાએ. આમીન.

સબ્રકી તીસરી કિસમ યાની મુસીબત પર સબરકા બયાન બકદરે ઝરૂરત મકસૂદ હૈ. અલ્લાહ ઈસ પર હમ સબકો અમલકી તૌફીક અતા ફરમાએ.

સબ્ર પર અજર

અગર ઈન્સાનકો કોઈ મુશ્કિલ પરેશાની યા તકલીફ પેશ આ જાએ ઔર ઉસ પર સબ્ર કિયા જાએ તો ઉસ પર ભી અલ્લાહકી તરફસે બે હદ ઔર બે હિસાબ અજરકે વાઅદે કિયે ગયે હૈં. ઈસી સિલસિલેમેં એક હદીસ મુબારકકા મફહૂમ હૈ કે સરકારે દો આલમ (સ.અ.વ.) ઈરશાદ ફરમાતે હૈં કે જબ કોઈ મોમિન બંદા બીમાર હો જાતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા ઉસકે તર્ઝે અમલકા મુઆઈના કરનેકે લિયે દો ફરિશ્તોંકો મુકર્રર ફરમાતે હૈં, આયા વો બંદા ઉસ બીમારી ઔર મુસીબતકી હાલતમેં ભી અલ્લાહસે અચ્છી ઉમ્મીદ રખતા હૈ યા ઉસકે ખિલાફ તર્ઝે અમલકા મુઝાહિરા કરતા હૈ. જબ કોઈ સબ્રસે કામ લેતા હૈ તો ફરિશ્તે જાકર અર્ઝ કરતે હૈં કે પરવરદિગારે આલમ વો આપસે સવાબકા તલબગાર હૈ ઔર આપસે અચ્છી ઉમ્મીદેં રખતા હૈ. અલ્લાહ તઆલા ફરિશ્તોંસે ફરમાતે હૈં કે મૈં તુમહેં ગવાહ બનાકર કેહતા હું કે ઈસ બીમારીકે બાદમેં ઉસકો ઐસા ખૂન દૂંગા જો ઉસકે પેહલે ખૂનસે બેહતર હોગા. ઔર ઐસા ગોશ્ત અતા કરૂંગા જો પેહલે ગોશ્તસે બેહતર હોગા. ઔર ઉસકે તમામ ગુનાહ મઆફ કર દૂંગા. ઔર અગર ઈસી બીમારીમેં ઉસકી મૌતકા ફૈસલા કરૂંગા તો ઐસી મૌત દૂંગા કે વો સીધા જન્નતમેં ચલા જાએગા.

બે સબરી જહન્નમકા ઝરીઆ હૈ

અગર બીમાર આદમી અલ્લાહકી તકદીર પર શિકાયત

કરતા હૈ. જઝઅ ફિઝઅ (રોને પીટને) કા મઆમલા કરતા હૈ. યા ઉલટી સીધી બાતેં કરતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા ફરમાતે હૈં, અગર મૈં ઉસકી બીમારી દૂર કરૂંગા તો ઉસ હાલતમેં કે પેહલેસે મૌજૂદ ખૂન ઔર ગોશ્તસે બદતર ગોશ્ત ઔર ખૂન અતા કરૂંગા. ઔર બે સબરીકી સઝા ભી દૂંગા. ઔર ઉસી બે સબરીકી હાલતમેં અગર મૌતકા ફૈસલા કર લિયા તો ઉસે જહન્નમમેં દાખિલ કરૂંગા. ઈસ હદીસે મુબારકામેં મુસીબત પર સબરકી એહમિયત બયાન ફરમાઈ ઔર ઈસ સબ્રકો છોળને પર જો વઈદેં હૈં વો ખોલ ખોલકર બયાન ફરમાઈ. દર અસલ સબ્રકા મફહૂમ સમઝનેકી ઝરૂરત હૈ ઈસ લિયે કે સબ્રકે બારેમેં લોગોંકે ઝહનમેં અજીબો ગરીબ બાતેં પાઈ જાતીં હૈં. કછુ લોગ યે સમઝતે હૈં કે સબ્ર ઉસ ચીઝકા નામ હૈ કે કિસી ભી તકલીફકો બિલકુલ ઝાહિર હી ન કિયા જાએ, ન રોએ ઔર ન આંસૂ બહાએ. ઔર અગર કભી બે ઈખ્તિયાર રોના આ ગયા તો લોગ સમઝતે હૈં કે યે બે સબરી હુઈ. જબકે અલ્લાહ તઆલા બંદે પર કિસી ભી ઐસે કામકો ફર્ઝ નહીં કરતે જો ઉસકે ઈખ્તિયારસે બાહિર હો. ઈસ લિયે અગર કિસી મૌકા પર રોના આ જાએ યા આંસૂ બેહ નિકલેં તો ઉસકો બે સબરી નહીં કહા જાએગા, ઈસ લિયે કે બે સબરી અલ્લાહકી તકદીર પર શિકવા ઔર શિકાયત કરનેકા નામ હૈ.

રોનેકા નામ બે સબરી નહીં હૈ

મસલન અગર કોઈ શખ્સ યૂં કહે કે મૈં હી રેહ ગયા થા ઈસ મુસીબતકે લિયે, મેરે સિવા અલ્લાહકો કોઈ નઝર નહીં

આતા. ગોયા યે એતિરાઝ હૈ કે મેરે સાથ યે મઆમલા કયૂં હુવા? કિસી દૂસરેકે સાથ કયૂં ન હુવા? યે બે સબરીકા જુમલા હૈ. યા જૈસે કિસીકા ઈન્તિકાલ હો જાએ તો યૂં કહે કે બળી બે વકત મૌત આઈ હૈ (મઆઝલ્લાહ) અલ્લાહકો અપને બંદેકી રૂહ કબ્ઝ કરનેકા સહીહ વકત માલૂમ નહીં હૈ. યે ઈન્તિહાઈ ખતરનાક જુમલા હૈ જો અકસર લોગોંકી ઝબાન પર આ જાતા હૈ કે ફલાંકો બે વકત મૌત આ ગઈ. યાદ રખ્ખેં કે દુનિયાકા કોઈ કામ ભી બે વકત નહીં હોતા. અલ્લાહ તઆલા બેહતર જાનતે હૈં કે કિસ કામમેં કિસ વકતમેં કયા હિકમત ઔર બેહતરી હૈં, વો ઉસકે મુતાબિક ફૈસલે ફરમાતે હૈં. એક ઉસૂલી બાત ઔર સમઝ લેં કે તકલીફકો ઝાહિર કરનેમેં કોઈ હરજ નહીં બશર્તે કે તકલીફકો ઝાહિર કરનેમેં એતિરાઝ ન હો. અગર યૂં કહે કે અલ્લાહ મિયાંકો યે કામ મેરે સાથ હી કરના થા દૂસરે સબ બળે મઝેકી ઝિંદગી ગુઝાર રહે હૈં. યે ઐસા ઈઝહાર હૈ જિસમેં એતિરાઝ ભી શામિલ હૈ ઔર ઉસસે બચના ઝરૂરી હૈ.

સબ્ર કરનેકા તરીકા

અગર ઈસી બાતકો ઈસ તરહ અદા કરે કે અય અલ્લાહ! હુકમ ઔર મરઝી તો આપકી હી ચલતી હૈ. આપ વહી કરેંગે જો મેરે હકમેં બેહતર હોગા. લેકિન મેં બહોત કમઝોર બંદા હું. ઈસ મુસીબતકી વજહસે મુઝે બહોત સદમા પહોંચા હૈ ઈસ લિયે રોના આ રહા હૈ. યે રોના આપકે ફૈસલે પર નહીં અપની બે બસી ઔર કમઝોરી પર હૈ. તો યેહી જુમલા સબ્ર હોગા ઔર ઉસમેં

કોઈ હરજ નહીં હૈ. કયૂંકે ઉસમેં સિર્ફ ઈઝહાર હૈ અતિરાઝ નહીં હૈ. ચાહે દિલમેં એક આગ જલ રહી હો. મગર ઝબાન પર યેહી હોના ચાહિયે કે અય અલ્લાહ આપ હકીમ ઔર અલીમ હૈં. ફૈસલા આપકા હી ચલેગા. મૈં તો નહીં જાનતા, ઉસમેં યકીનન મેરી હી કોઈ બેહતરી હોગી. યે અમલ હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) ને ખૂદ કરકે દિખાયા કે સબ્ર ઈસ ચીઝકા નામ હૈ.

હુઝૂર (સ.અ.વ.) કા અમલ

રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કે સાહબઝાદે જનાબ ઈબ્રાહીમ (રદિ.) કા જબ ઈન્તિકાલ હુવા તો આપ (સ.અ.વ.) ને બેટેકો ગોદમેં ઉઠાકર ફરમાયા.

અન બિ ફિરકિક યા ઈબરાહીમુ લમહ્‌ઝૂનૂન.

અય ઈબ્રાહીમ તુમહારી જુદાઈ પર હમ બહોત ગમઝદા હૈં.

ઈઝહારે ગમ અપની જગહ મગર દિલમેં મઝબૂતીસે યે બાત રચી બસી હૈ કે અય અલ્લાહ આપને જો ફૈસલા ફરમાયા ઉસીમેં ખૈર ઔર બેહતરી હૈ. હમ અપની બેહતરી આપસે ઝિયાદા નહીં જાનતે. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કી સબસે બળી સાહબઝાદી હઝરત ઝૈનબ (રદિ.) કે એક નૌમૌલૂદ સાહબઝાદે થે, ઉન પર નઝઅકા આલમ તારી હો ગયા તો હઝરત ઝૈનબ (રદિ.) ને હુઝૂર સરવરે દો આલમ (સ.અ.વ.) કી ખિદમતમેં પૈગામ ભેજા કે બચ્ચા બહોત બીમાર હૈ ઉસે એક નઝર દેખ લેં. સરવરે દો આલમ (સ.અ.વ.) તશરીફ લે ગએ, દેખા તો બચ્ચે પર નઝઅ (સકરાત) કી હાલત તારી થી. ઔર રૂહ પરવાઝ કર

રહી થી. ઔર ફિર યે સિર્ફ બચ્ચા હી નહીં થા નવાસા ભી થા. ઈસ સારે મન્ઝરકો દેખકર રહમતે આલમ (સ.અ.વ.) કી પાકીઝા આંખોંમેં આંસૂ નિકલ આએ. વહાં મૌજૂદ એક સહાબી (રદિ.) ને અર્ઝ કિયા કે યા રસૂલલ્લાહ (સ.અ.વ.) કયા આપ ભી રોતે હૈં? સરવરે દો આલમ (સ.અ.વ.) ને ફરમાયા કે યે તો વો રહમત હૈ જો અલ્લાહને અપને બંદોંકે દિલોંમેં પૈદા ફરમાઈ હૈ. ઈસી લિયે જબ કિસીકા કોઈ પ્યારા ઉસસે જુદા હુવા ઔર વો ઉસકી જુદાઈ પર ઈઝહારે ગમ કરે યા રોએ તો યે રોના બે સબરીમેં દાખિલ નહિં, બલ્કે યે તો રહમત હૈ. ઔર ઈઝહારે ગમ બે સબરી નહીં બલ્કે બે સબરી યે હૈ કે ગિરેબાન ચાક કરકે માતમ કરે, નૌહા ખ્વાની કરે યા તકદીરે ખુદાવંદી પર શિકવા કરે તો યે ચીઝ ગુનાહ બન જાએગી.

બે ઈખ્તિયાર રોના ગુનાહ નહી

બાઝ લોગોંકે ઝહનમેં યે ખયાલ હોતા હૈ કે મરનેવાલેકે રિશ્તેદાર જો રોતે હૈં ઉસસે ગુનાહ હોતા હૈ. અચ્છી તરહ સમઝ લેં કે ગૈર ઈખ્તિયારી તૌર પર રોના કોઈ ગુનાહ નહીં. અલબત્તા રોનેકે લિયે એહતિમામસે મસનૂઈ (બનાવટી) તરીકે ઈખ્તિયાર કરના, માતમ હો રહા હૈ, સીના પીટા જા રહા હૈ, સરમેં ખાક ડાલકર ગિરેબાન ચાક કિયે જા રહે હૈં. ઔર એહતિમામકે સાથ ઐસે અલ્ફાઝ ઈખ્તિયાર કિયે જા રહે હૈં કે જિસે રોના નહીં ભી આ રહા વો ભી રો દે, તો યે તમામ કામ હરામ ઔર ગુનાહ બન જાતે હૈં. લેકિન અગર કિસી શખ્સકો ગૈર ઈખ્તિયારી તૌર પર

રોના આ ગયા તો ઉસસે ગુનાહ નહીં હોતા. કયૂંકે જો ચીઝ ભી ઈન્સાનકી કુદરત ઔર ઈખ્તિયારસે બાહિર હૈ ઉસ પર પકડ નહીં હોતી. કુરઆન ખૂદ કેહતા હૈ.

લા યુકલ્લિફુલ્લાહુ નફસન ઈલ્લા વુસ્અહા.

(સૂ. બકરહ આ.નં. ૨૮૬)

ગોયા ઈન્સાનકો અલ્લાહ તઆલાને કિસી ભી ઐસી ચીઝકા મુકલ્લફ નહીં બનાયા જો ઉસકી તાકતસે બાહિર હો. ઔર અગર રોનેકે સાથ યે કેહ દિયા જાએ **ઈન્ના લિલ્લાહિ વ ઈન્ના ઈલૈહિ રાજિઊન.** કે હમ તો અલ્લાહકી મિલ્કિયત હૈં, ઉસને જો ફૈસલા કિયા વો બિલકુલ બરહક હૈ, જિસમેં કિસી શિકવે શિકાયતકી કોઈ ગુન્જાઈશ નહીં હૈ તો યેહી અલ્ફાઝ ઈબાદત બન જાએંગે.

સાબિરીનકે લિયે ખુશખબરી

હમારે હઝરત આરિફી (રહ.) ફરમાતે થે કે જિતના રંજ ઔર સદમા ઝિયાદા હોગા ઉતનાહી સબ્રકા સવાબ ભી બળ્હતા જાએગા. ઈસ લિયે કે તકલીફકે બળ્હનેસે અજર બળ્હતા રેહતા હૈ. એક મરતબા ફરમાને લગે કે કુરઆને કરીમમેં આતા હૈ.

વલનબ્લુવન્નકુમ બિશૈઈમ મ્મિનલ ખૌફિ વલ જૂઈ વ નફસિમ મિનલ અમ્વાલિ વલ અન્ફુસિ વષ્ષમરાત.

(સૂ. બકરહ, આ.નં. ૧૫૫)

અય બંદો! હમ તુમહેં કભી ખૌફસે આઝમાએંગે, કભી ભૂખસે આઝમાએંગે, કભી માલ ઔર જાનોંમેં કમીકે ઝરીઆસે

આઝમાએંગે ઔર કભી પૈદાવારમેં કમીસે આઝમાએંગે. ઔર ઈસ આઝમાઈશકે બાદ

વબશ્શિરિસ્સાબિરીન. (સૂ. બકરહ, આ.નં. ૧૫૫)

ખુશખબરી સુના દેં ઉનહેં જો ઈન આઝમાઈશકે મૌકોં પર સબર કરતે હૈં.

અલ્લઝીન ઈઝા અસાબત્હુમ્ મુસીબતુન્ કાલૂ ઈન્ના લિલ્લાહિ વં ઈન્ના ઈલૈહિ રાજિઊન.

(સૂ. બકરહ, આ.નં. ૧૫૬)

કે જબ ભી કોઈ મુસીબત પહોંચી તો ઉનહોંને કહા કે હમ તો અલ્લાહ હી કે લિયે હૈં ઔર અલ્લાહ હી કી તરફ લૌટકર જાના હૈ.

ઉલાઈક અલૈહિમ સલવાતુમ મિર્રબ્બિહિમ વ રહ્મતુંવ્ વ ઉલાઈક હુમુલ મુહ્તદૂન. (સૂ. બકરહ, આ.નં. ૧૫૭)

ઐસે લોગોં પર અલ્લાહકી તરફસે રહમતેં હી રહમતેં હૈં. ઔર યેહી લોગ હિદાયત યાફતા હોંગે.

હઝરત આરિફી (રહ.) કા એક નુકતા

મેરે મુરશિદ હઝરત ડાકટર અબ્દુલ હય સાહબ (રહ.) ને ઈસ આયતે મુબારકાસે એક અજીબ નુકતા સમઝાયા કે અલ્લાહને યૂં ઝિક્ર કિયા. **કાલૂ ઈન્ના લિલ્લાહ.** કે જબ મુસીબત પહોંચે તો ઈન્ના લિલ્લાહ કેહ દો, યે નહીં ફરમાયા કે રોઓ મત યા મુસીબત પર ઈઝહારે ગમ ન કરો. બસ અપની તમામ તકલીફોંકો બરદાશ્ત કરકે ચુપકેસે કેહ દિયા કરો, ઈન્ના લિલ્લાહ

(પુરી આયત) તો અલ્લાહ તઆલાકી તરફ્સે રહમતેં હી રહમતેં નાઝિલ હોંગી. અલ્લાહને સબ્રકો ઔર ઉસકે અજરકો કિસ કદર આસાન ફરમા દિયા કે હર એક મુસીબતઝદા ઉસસે ફાઈદા ઉઠા સકે. બલ્કે બાઝ ઔકાત બંદેકા રોના ઔર આંસૂ બહાના ભી અલ્લાહકો પસંદ આતા હૈ કે કભી બંદા તકલીફ્કો ઝાહિર ભી કરે. ઈસ લિયે કે બિલકુલ ગમ ઝાહિર ન કરના કોઈ કમાલકા દરજા નહીં હૈ. ઈસ લિયે કે યે સુન્નત તરીકા નહીં હૈ. બલ્કે સુન્નત તરીકા યેહી હૈ કે ગમ ઝાહિર ભી કરે ઔર ખુદાકે ફૈસલે પર રાઝી ભી રહે.

કિસકા મકામ ઉંચા હૈ

એક બુઝુર્ગકા વાકિઆ મશ્હૂર હૈ કે ઉન્હેં બેટેકી મૌતકી ખબર મિલી તો જવાબમેં રોને ધોનેકે બજાએ ફરમાયા "અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ" અલ્લાહ તેરા શુક્ર હૈ. કોઈ ઈઝહારે સદમા ઔર ગમ નહીં. યાની અલ્લાહકી નેઅમતોંકા ઈસ કદર ઈસ્તિહઝાર હૈ કે મુસીબતકો ભી નેઅમત સમઝકર અલ્લાહકા શુક્ર અદા કરતે હૈં. જબ કે દૂસરી તરફ હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કા અમલ હૈ કે નવાસા ગોદમેં હૈ, નઝઅકી કૈફિયત તારી હૈ. ઔર આંખોંમેં આંસૂ ભરે હુએ હૈં. બઝાહિર દેખનેમેં ઉન બુઝુર્ગકા મકામ ઝિયાદા નઝર આતા હૈ જો બેટેકી મૌત પર ભી શુક્ર અદા કરતે હૈં. હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે બુલંદ કામ વહી હૈ જો જનાબ રસૂલુલ્લાહ (સ.અ.વ.) કા હૈ. ઔર યે સાહબ જો બેટેકી મૌત પર "અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ" કેહતે હૈં, વો કોઈ ફરિશ્તે હોં તો

માલૂમ નહીં, અલબત્તા કિસી ઈન્સાનમેં યે દરજએ કમાલકી બાત નહીં. અલબત્તા અલ્લાહ વાલોંકી મુખ્તલિફ હાલતેં હોતી હૈં. ઉન બુઝુર્ગ પર અલ્લાહ તઆલાકી નેઅમતોંકા ગલ્બએ હાલ થા ઈસ લિયે ઉન્હેં તકલીફમેં ભી નેઅમત નઝર આઈ. ઈસ લિયે કેહ દિયા અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ. ઔર ગલ્બએ હાલકા મકામ પૈરવી કરનેકે કાબિલ નહીં હોતા.

ગલ્બએ હાલકી મિસાલ

હઝરત થાનવી (રહ.) ને ઉસકી મિસાલ યૂં દી કે એક શખ્સકે પૈરકા આપરેશન હો રહા હૈ. ડાકટરને બેહોશ કરકે પૈર કાટ દિયા, ઉસે માલૂમ હી નહીં કે ક્યા હો રહા હૈ, ન તકલીફ, ન સદમા, ન રંજ ઔર ન ગમ. ઈસ લિયે કે તકલીફકા એહસાસ હી ખતમ હો ચુકા હૈ. ઔર એક વો આદમી હૈ જો કેહતા હૈ કે મુઝે બેહોશ મત કરો, મેરે સામને મેરી ટાંગ કાટો. ચુનાંચે ટાંગ ભી કટવા રહા હૈ ઔર સાથ સાથ સિસકિયાં ઔર આહેં ભી ભર રહા હૈ. બતાએં કિસકા મકામ ઝિયાદા ઉંચા હૈ? એક તો વો હૈ જિસે માલૂમ હી નહીં કે તકલીફ કિસે કેહતે હૈં, ઔર દૂસરા વો હૈ જિસે તકલીફ હો રહી હૈ ઔર સબર કર રહા હૈ. ઝાહિર હૈ કે ઉસીકી બહાદુરી કાબિલે દાદ હૈ જો જીતે જાગતે આંખોંકે સામને ટાંગ કટવા રહા હૈ. લિહાઝા જિનહોંને મૌતકી ખબર સુનકર 'અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ કહા વો ઐસે હી હૈ જૈસે બેહોશીકી હાલતમેં ટાંગ કટવા લી. ઔર વો જો અપને બેટે ઔર નવાસેકી મૌત પર આંસૂ બહા રહે હૈં વો ઐસે હી હૈં જૈસે બેહોશીકે બગૈર ટાંગ

કટવાઈ હૈ. ઔર તકલીફકે બાવજૂદ અલ્લાહકે ફૈસલે પર રાઝી હૈં. ઔર યેહી બંદગીકા બહોત ઉંચા મકામ હૈ કે જબ અલ્લાહ તઆલા તકલીફ દેના ચાહ રહે હૈં તો ઉસ તકલીફકા થોળાસા ઈઝહાર ભી હો. અલ્લાહ તઆલાકે સામને બહાદુરીકા ઈઝહાર કરના યે કોઈ ઉંચા મકામ નહીં હૈ. અલ્લાહ તઆલાકે સામને તો અપની શિકસ્તગી ઔર આજિઝીકા ઈઝહાર કરના હી કમાલે બંદગી હૈ.

અલ્લાહકે સામને બહાદુરી મત દિખાઓ

એક બુઝુર્ગકા વાકિઆ લિખ્ખા હૈ કે વો બીમાર થે, દૂસરે બુઝુર્ગ ઉનકી ઈયાદતકો ગએ તો બીમાર બુઝુર્ગ અલ્હમ્દુ લિલ્લાહ, અલ્હમ્દુ લિલ્લાહકા વિર્દ કરતે રહે થે. લેકિન બીમારીકો દૂર કરનેકી દુઆ નહીં કર રહે થે. દૂસરે બુઝુર્ગ જો ઈયાદતકે લિયે ગએ થે ઉનહોંને કહા કે જબ તક યે અમલ કરતે રહોગે શિફા નહીં હોગી. અગર શિફા ચાહતે હો તો અલ્લાહસે માંગો. યા અલ્લાહ યે તકલીફ હો રહી હૈ ઈસે દૂર ફરમા દે. મેરે બળે ભાઈ મુહંમદ ઝકી કૈફી મરહૂમ બળે અચ્છે શાઈર થે ઉનકા એક શઅર યાદ આયા જિસમેં ઈસી બાતકો સમઝાયા ગયા હૈ.

ઈસ કદર ભી ઝબ્તે ગમ અચ્છા નહીં
તોડના હૈ હુસ્નકા પિંદાર ક્યા.

યે કમાલ નહીં કે અલ્લાહ તો ગમ દિયે જાએં મેં ઈઝહાર નહીં કરૂંગા. બલ્કે બંદગીકા તકાઝા તો યે હૈ કે જબ ગમ હો તો ઈઝહારે ગમ ભી કરે. લેકિન ઈઝહારે ગમકી હાલતમેં ભી અગર

અલ્લાહકી મરઝીકો સામને રખ્ખે તો ફિર અલ્લાહકી તરફસે ઈન્આમાત ઔર હિદાયતકી બારિશ હોતી હૈ. અલ્લાહકી મુસીબતોંકે સામને બહાદુરીકા ઈઝહાર નહીં કરના ચાહિયે. ઈસ લિયે કે યે બંદગીકે મુનાફી (ખિલાફ) હૈ.

એક સબક આમોઝ કિસ્સા

મેરે વાલિદ સાહબ (રહ.) ને એક બુઝુર્ગકા કિસ્સા સુનાયા કે ગલબએ હાલમેં યૂં કેહ બૈઠે. "અય અલ્લાહ મુઝે આપકી યાદકે અલાવા કિસી ચીઝમેં મઝા નહીં આતા, આંપ જૈસે ચાહેં મુઝે આઝમાકર દેખ લેં." (મઆઝલ્લાહ) ઔર તો કુછ નહીં હુવા સિર્ફ પેશાબ બંદ હો ગયા, જાન પર બન આઈ મગર તકલીફ કમ નહીં હોતી થી, કઈ દિન ઈસી હાલતમેં રહે, અલ્લાહકી તરફસે તંબીહ હુઈ કે બળી ગલતી હુઈ, બંદા તુ એક એક ચીઝમેં અલ્લાહકી નેઅમતોંકા મોહતાજ હૈ. ફિર યે બુઝુર્ગ બહોત તૌબા ઈસ્તિગ્ફાર કરતે થે. બચ્ચોંકો પળ્હાતે થે. બચ્ચોંકો બુલાકર કેહતે કે અપને ઝૂઠે ચચાકે લિયે દુઆ કરો. લિહાઝા અલ્લાહકે સામને કભી ભી બહાદુરીકા મુઝાહિરા નહીં કરના ચાહિયે. હઝરત આઈશા (રદિ.) રિવાયત કરતી હૈં કે જબ ભી આકા (સ.અ.વ.) કે સામને દો કામ લાએ જાતે તો આં હઝરત (સ.અ.વ.) હમેશા આસાન રાસ્તા ઈખ્તિયાર ફરમાતે થે. હાલાંકે હુઝૂર (સ.અ.વ.) સે બળ્હકર કોન સાહિબે અઝીમત હો સકતા હૈ. ઈસ લિયે કે મુશ્કિલ રાસ્તા ઈખ્તિયાર કરનેમેં અપની બહાદુરી ઔર મર્દાનગીકા એક કિસમકા દાવા હૈ કે મૈં ઈસ મુશ્કિલકો સર કરં

સકતા હું, અલ્લાહકી બારગાહમેં દાવા નહીં બલ્કે આજિઝી ઔર બંદગી પસંદ હૈ. સાફ ઔર સાદા ઈકરાર કર લે કે યા અલ્લાહ મૈં તો કમઝોર હું, ઈસ લિયે આસાન રાસ્તા ઈખ્તિયાર કરતા હું. આપકી મદદ ઔર તૌફીકકા તલબગાર હું, ક્યૂંકે ઈન્સાનકે સામને દો હી રાસ્તે હૈં. એક તો યે કે તકલીફ પર સબ્ર કરે, ઔર દૂસરા યે કે તકદીરકા શિકવા કરે ઔર અલ્લાહસે નારાઝગીકા ઈઝહાર કરે. અકલમંદ ખૂદ સોચ સકતા હૈ કે ક્યા શિકવા શિકાયત કરનેસે મુસીબત ટલ સકતી હૈ? જો નુકસાન હો ચુકા વો પૂરા હો સકતા હૈ? જો હોના થા સો હો ચુકા અબ ઈસ શિકવેકે ઝરીએ અજરકે રાસ્તેકો બંદ કરકે દોહરા નુકસાન કર રહા હૈ. દુનિયાકા ભી ઔર આખિરતકા ભી.

રોએં ભી ઔર બે સબરી ન હો?

બાઝ ઝહનોંમેં યે સવાલ ઉભરતા હૈ કે હમ મુસીબત પર રોએં ભી ઔર અલ્લાહકી મરઝી પર રાઝી ભી રહેં. યે દોનોં કામ એક વકત કૈસે હો સકતે હૈં? ઉસકી મિસાલ ઐસે સમઝે કે દાંતમેં તકલીફ હૈ. ડાકટરકે પાસ જાકર ઉસે "ફીસ" ભી અદા કરતે હૈં, ઉસકે કામસે રોતે ચિલ્લાંતે ભી હૈં, મગર ઉસકે સાથ સાથ ઉસકે કામ પર રાઝી ભી હૈં કે આપકી બળી મહેરબાની આપને હમેં ઈસ મુસીબતસે નજાત દિલાઈ. ગોયા હમ પૈસે દેકર ડાકટરસે કેહતે હૈં કે હમેં તકલીફ પહોંચાઓ, ઈસ લિયે કે હમેં ઈસ બાતકા ઈલ્મ હૈ કે યે તકલીફ દર હકીકત ફાઈદેકા સબબ હૈ. ઔર અગર તકલીફ ન દી ગઈ તો તંદુરૂસ્તીકે

ફાઈદેસે મહેરૂમ રહેંગે. લિહાઝા તંદુરૂસ્તીકે ફાઈદેસે લુત્ફ ઉઠાનેકે લિયે પૈસે ખર્ચ કરકે ઔર ખુશામદ કરકે અપને બદનકો ચીર ફાડકે લિયે ખૂદ પેશ કરતે હૈં.

રહમતે ઈલાહીકી મુખ્તલિફ શકલેં

દર અસલ દુનિયામેં જિતની ભી પરેશાનિયાં ઔર મુસીબતેં આતી હૈં યે અલ્લાહકી તરફસે આપરેશન હૈ. બઝાહિર નુકસાન નઝર આતા હૈ લેકિન દર હકીકત ઉસીમેં હમારા ફાઈદા હૈ. ઈસ કાઈનાતકા કોઈ ઝર્રા અલ્લાહકી મરઝીકે બગૈર હરકત નહીં કરતા, ઔર કોઈ ભી હરકત હિકમતકે બગૈર નહીં હોતી. અગર અલ્લાહ તઆલા દેખનેવાલી આંખ અતા ફરમા દે તો માલૂમ હોંગા કે યે મુસીબતેં ભી દર હકીકત અલ્લાહકી રહમત હી હૈં. કહીં રહમતે ઈલાહી હંસાકર આતી હૈ ઔર કહીં રૂલાકર આતી હૈ, કભી અલ્લાહ તઆલાકી રહમત રાહતકી શકલમેં આતી હૈ. ઔર કભી તકલીફકી સૂરતમેં ઝાહિર હોતી હૈ. હમેં ક્યા માલૂમ કે ઈસ તકલીફમેં અલ્લાહને હમારે લિયે કિતના અજ્ર છુપા રખ્ખા હૈ? દુનિયામેં યે ચંદ રોઝા તકાલીફ તો સબકો નઝર આતી હૈં મગર ઉન પર સબ્ર કરનેકે બદલેમેં જો હમેશાકી ખૂશિયાં ઔર હમેશા હમેશાકા સુકૂન છુપા હુવા હૈ વો કિસીકો દિખાઈ નહીં દેતા. હુઝૂરે અકરમ (સ.અ.વ.) કે એક ફરમાનકા મફહૂમ હૈ કે જબ અલ્લાહકી તરફસે આખિરતમેં મુસીબતોં પર સબ્ર કરનેવાલોંકો ઉનકા બદલા ઔર અજર દિયા જાએગા તો ઉસ વકત લોગ તમન્ના કરેંગે કે કાશ દુનિયામેં હમારી ખાલેં કેંચીસે

કાટી જાતીં ઔર હમ ઉસ પર સબ્ર કરતે ઔર અજરકે મુસ્તહિક બનતે. કોઈ છોટી બળી તકલીફ ઐસી નહીં જિસ પર અલ્લાહકી તરફસે અજર મુકર્રર ન હો, યહાં તક કે મોમિન બંદાકો કાંટા ચુભને પર ભી અજર મિલતા હૈ. દર અસલ હર તકલીફ નેઅમત હૈ, ચૂંકે હમ કમઝોર ઔર જલ્દબાઝ હૈં ઈસ લિયે હમ તકલીફકા પેહલૂ દેખતે હૈં ઔર નેઅમતકે પેહલૂકો ભુલા બૈઠતે હૈં.

બીમારી ભી નેઅમત હૈ

હઝરત થાનવી (રહ.) બયાન ફરમાતે હૈં કે એક મરતબા હઝરત હાજી ઈમદાદુલ્લાહ મુહાજિર મક્કી સાહબ (રહ.) યેહી મઝમૂન બયાન ફરમાતે થે કે કોઈ મુસીબત ઐસી નહીં જો હકીકતમેં નેઅમત ન હો. ઉસી દૌરાન દેખા કે મજલિસમેં એક કોળ્હી શખ્સ આયા જિસકે હાથ પાંવ કોળ્હકી વજહસે ગલ સડકર જડ રહે થે. ઐસી તકલીફ વાલી હાલતમેં આયા ઔર કેહને લગા હઝરત મેરે લિયે દુઆ ફરમા દેં કે અલ્લાહ તઆલા મુઝે ઈસ મુસીબત ઔર તકલીફસે નજાત અતા ફરમાએ. હઝરત થાનવી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે હમ સબ ઈસ સોચમેં પળ ગએ ઔર અપને કાનોંકો હઝરત હાજી સાહબ (રહ.) કી તરફ મુતવજ્જેહ કર લિયા કે ક્યા જવાબ ઈરશાદ હોતા હૈ? ઈસ લિયે કે અભી તો હઝરત યે ફરમા રહે થે કે હર મુસીબત નેઅમત હૈ ઔર બીમારી ભી એક મુસીબત હૈ. અબ અગર યે દુઆ કરતે હૈં કે અય અલ્લાહ ઉસકી બીમારીકો દૂર કર દે તો ગોયા યે નેઅમતકો દૂર કરનેકી દુઆ કર રહે હૈં. ઈનહી સવાલોં ઔર તજસ્સુસકે સાથ હઝરત

હાજી સાહબ (રહ.) કે જવાબકે મુન્તઝિર થે. હઝરતને અજીબ અલ્ફાઝમેં દુઆ ફરમાઈ ઔર સબસે કહા કે હાથ ઉઠાકર ઈસ કોળ્હીકે લિયે દુઆ કરો કે "યા અલ્લાહ યે તકલીફ ઔર બીમારી હકીકતમેં તો નેઅમત હૈ લેકિન હમ બહોત કમઝોર ઔર લાગિર હૈં, ઈસ નેઅમતકો બરદાશ્ત નહીં કર સકતે લિહાઝા અય અલ્લાહ! ઈસ બીમારીકી નેઅમતકો સિહહતકી નેઅમતસે બદલ દે." અબ ઝહનમેં એક ઔર શુબા હોતા હૈ કે મુસીબત ઈતની બળી નેઅમત હૈ તો ઉસસે મેહરૂમી ક્યૂં? લિહાઝા સબ મિલકર અલ્લાહસે મુસીબતકો માંગેં. ઈસી શુબાકો દૂર-કરનેકે લિયે સરવરે દો આલમ (સ.અ.વ.) ને ફરમા દિયા કે મુસીબતકો તલબ ન કરો, ઈસ લિયે કે મુસીબતકા માંગના ઈઝહારે જુરઅત કરના હૈ જો અલ્લાહકો બહોત નાપસંદ હૈ. ઔર અગર કોઈ મુસીબત આ જાએ તો શિકવા શિકાયત ન હો બલ્કે યે કહો કે અય અલ્લાહ મેં કમઝોર હું, યે મુસીબત મેરી તાકતસે બાહિર હૈ ઈસ લિયે ઈસે દૂર ફરમા દે. લેકિન જબ તક યે મુસીબત રહે તો યે સમઝતે રહેં કે યે અલ્લાહ તઆલાકી નેઅમત હૈ.

તીન કિસમકે હાલાત

અગર યૂં કહા જાએ કે દુનિયામેં કોઈ દુઃખ, પરેશાની, રંજ ઔર ખૌફ નહીં હો સકતા તો યે નામુમકિન હૈ, ઈસ લિયે કે આલમ કુલ તીન હૈં.

(૧) જન્નત :- જો આલમે રાહત હૈ વહાં કોઈ રંજ ઔર ગમ નહીં હોગા.

(૨) જહન્નમ :- જો આલમે મુસીબત હૈ જહાં કોઈ રાહત નહીં હોગી.

(૩) દુનિયા :- જહાં રાહત ભી હૈ ઔર રંજ ભી, સદમા ભી હૈ ઔર મસર્રત ભી, આંસૂ ભી ઔર ખુશિયાં ભી. લિહાઝા અબ અગર કોઈ ચાહે કે મુઝે સિર્ફ ખુશિયાં હી ખુશિયાં મિલેં તો ઈસ દુનિયામેં યે ના મુમકિન હૈ. કયૂંકે કિસી ઈન્સાનકી કુદરતમેં નહીં હૈ કે વો સિર્ફ ખુશિયોંકો સમેટ લે ઔર મુસીબતોંકો ફેંક દે. દૂસરી બાત યે હૈ કે અગર મુસીબતેં ઔર સદમે ન આએં તો ઈન્સાન બંદા ન રહે બલ્કે ફિરઔન ઔર હામાન બનકર ઝિંદગી ગુઝારે. ખુદાકા બંદા બનનેકે બદલે બંદોંકા ખુદા બન બૈઠે. સદમે ઔર મુસીબતકા નકદ ફાઈદા તો યે હોતા હૈ કે આદમીકા રૂજૂઅ અલ્લાહ તઆલાકી તરફ હો જાતા હૈ. જબ ભી મુસીબત આતી હૈ ચાહે વકતી તૌર પર હો ઈન્સાન ફૌરન અલ્લાહકી તરફ રૂજૂઅ કરતા હૈ. ઔર ઉસસે બળી નેઅમત ઔર ક્યા હોગી કે એક લમ્હા કે લિયે હી સહી, મગર અલ્લાહસે તઅલ્લુક કાઈમ કરનેકા મૌકા તો હાથ આ ગયા, ઔર બંદેને અપને અલ્લાહકી અઝમતકો દિલમેં બસા લિયા. ચુનાંચે જિતની મરતબા ભી અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કરેંગે કે "અય અલ્લાહ મુસીબત બહોત બળી હૈ નાકાબિલે બરદાશ્ત હૈ, આપ. બરદાશ્તકી તાકત દેં" તો હર મરતબા અલ્લાહ તઆલાસે તઅલ્લુક કાઈમ હોગા. કયા ખુદાસે તઅલ્લુક પૈદા કરના કોઈ મામૂલી ચીઝ હૈ? અગરચે હમ ઉસે બળી ચીઝ ન સમઝેં. લેકિન દર હકીકત અલ્લાહકા તઅલ્લુક પુરી દુનિયાકી સલ્તનતસે

ઝિયાદા કીમતી ચીઝ હૈ. યે નેઅમત જો સદિયોંકે મુજાહિદોંસે હાસિલ નહીં હોતી વો ઉન તકાલીફ ઔર મુસીબતોંકી વજહસે પલ ભરમેં હાસિલ હો જાતી હૈ.

નફસ એક કાગઝકી તરહ હૈ

બુઝુર્ગોંને એક બાત બળે કામકી બતાઈ કે દુનિયામેં અલ્લાહકે હુકમોંકે મુતાબિક ઝિંદગી ગુઝારના મુજાહિદાકે બગૈર નામુમકિન હૈ. હઝરત ગંગોહી (રહ.) ફરમાતે હૈં કે અલ્લાહકી રઝાકે હાસિલ કરનેકે લિયે બાઝ ઔકાત બાઝ જાઈઝ ચીઝોંકો ભી છોળના પળતા હૈ. ઔર હઝરત ગંગોહી (રહ.) ને ઉસે એક મિસાલસે સમઝાયા કે એક કાગઝકો મોડ દેં ફિર ઉસે સીધા કરના ચાહેં તો વો બિલકુલ સીધા નહીં હોગા. ઈસ લિયે કે ઉસમેં એક સિલવટ હો ચુકી હૈ ઔર ઉસે સીધા કરનેકા એક હી તરીકા હૈ કે ઉસે ઉલટી તરફ મોડ દિયા જાએ. ક્યૂંકે ઉલટી તરફ મોડનેસે કાગઝ સીધા હો જાએગા. બિલકુલ યેહી હાલ મુજાહિદેકા હૈ કે નફસે ઈન્સાની ગુનાહોંકા આદી બન ચુકા હૈ ઉસે સીધે રૂખ પર લાના ચાહેં તો વો નહીં આતા. લિહાઝા ઉસે સીધા કરનેકે લિયે ઉલટે રૂખ પર મોડના પળેગા, અબ ઉસસે કુછ જાઈઝ કામ ભી છુડવાને પળેંગે, જબ ઉસસે ખાના, પીના ઔર જાઈઝ ખ્વાહિશાતકી તકમીલ છુળાઈ જાએગી તો ઈન્શા અલ્લાહ ઉલટા મોડનેસે ખુદ બખુદ સીધા હો જાએગા. લિહાઝા નફસકે સરકશ ઘોડેકો કાબૂ કરનેકે લિયે મુજાહિદા બહોત ઝરૂરી હૈં, લેકિન બાઝ ઔકાત અપની ફિતરતી કમઝોરીકી વજહસે આદમી મુજાહિદા

નહીં કરના ચાહતા, ઔર અગર કરના ભી ચાહે તો નહીં કર પાતા, જૈસે હમ લોગ આજ કલ મુજાહિદે ઔર રિયાઝતેં નહીં કર સકતે, લેકિન યાદ રખ્ખેં! યે મુસીબતે ગૈર ઈખ્તિયારી મુજાહિદે હોતે હૈં, હમને અપને નફસકો ગુનાહોંકી તરફ મોડ રખ્ખા થા, અલ્લાહ તઆલાને ઉસ ગૈર ઈખ્તિયારી મુજાહિદેકે ઝરીએ અપની તરફ મોડ દિયા તાકે ગુનાહોંસે બચના આસાન હો જાએ, બાઝ ઔકાત ઉસ ગૈર ઈખ્તિયારી મુજાહિદેકે ઝરીએ બાતિની તૌર પર ઈતની ઝિયાદા તરક્કી હોતી હૈ જો ઈખ્તિયારી મુજાહિદેસે ભી હાસિલ નહીં હો સકતી.

મુસીબતોં પર સબ્ર કરેં

યે મુસીબતેં દર અસલ હમારી રૂહકે ખરાબ માદ્દે હોતે હૈં, જિનહેં અલ્લાહ તઆલા રૂહાની ઓપરેશનકે ઝરીએ સાફ કરતે હૈં, ઈન્સાન ચાહે લાખ ચીખે ચિલ્લાએ લેકિન અલ્લાહ તઆલા રૂહાની તરક્કીકે લિયે અપની ઝાતકે સાથ તઅલ્લુક કાઈમ કરનેકા મૌકા ફરાહમ કરતે હૈં. ઈસ લિયે ફરમાયા ગયા કે બુખાર આએ તો સમઝો કે ગુનાહ મઆફ હો રહે હૈં. હુઝૂર (સ.અ.વ.) કી યે તાલીમ હૈ કે જબ કિસી બીમારકે પાસ ખુસૂસન કિસી બુખારવાલેકે પાસ જાઓ તો કહો. લા બઅ્સ તહૂરૂન ઈન્શા અલ્લાહ.

કોઈ હરજ નહીં ઈન્શા અલ્લાહ યે બીમારી તુમહારે લિયે પાકીકા ઝરીઆ હોગી. યાની યે બુખાર ગુનાહોં ઔર ગંદગીયોંસે પાકીઝગીકા ઝરીઆ હૈ. ઉસે મુસીબત યા પરેશાની સમઝકર અપને ઉપર તારી ન કર લેના. દુન્યિામેં જિતને ભી તબીઅતકે

ખિલાફ ઉમૂર પેશ આએં તો સમઝેં કે યે સબ ગૈર ઈખ્તિયારી મુજાહિદાત હૈં, લેકિન ઝિંદગીમેં કભી ભી મુસીબતોંકો ન માંગે, આ જાએં તો ઝિયાદતી ન ચાહેં, બલ્કે અલ્લાહ તઆલાસે ઉનકો દૂર કરનેકી દુઆ કરેં. ઔર ઉસ બાતકા યકીન ભી હો કે ઉન મુસીબતોંમેં મેરી દુનિયા ઔર આખિરતકા નફા છુપા હુવા હૈ. ઉસીકા નામ સબ્ર હૈ ઔર ઉસી પર અલ્લાહ તઆલા ઈન્આમાતકી બારિશ ફરમાતે હૈં. ઈસ બાતકા તજુર્બા કરકે દેખ લેં કે મસાઈબમેં સબ્ર કરનેસે ઉસ મુસીબતકે દૂર હોનેકે બાદ અલ્લાહ તઆલાસે તઅલ્લુકમેં કિતના ઈઝાફા હોતા હૈ? ઔર યેહી ચીઝ ઈસ બાતકી અલામત ભી હૈ કે આયા યે મુસીબત અલ્લાહકી તરફસે રહમત હૈ યા ઉસકી તરફસે અઝાબ હૈ, ઈસ લિયે કે બાઝ ઔકાત મુસીબતેં રહમત હોતી હૈં. જબ કે બાઝ ઔકાત અલ્લાહ તઆલાકે અઝાબ ઔર ઝહમતકી શકલ ઈખ્તિયાર કર લેતી હૈં. જિસ મુસીબતમેં અલ્લાહકી તરફ રૂજૂઅકી તૌફીક હાસિલ હો જાએ ઔર અલ્લાહકી કુદરત ઔર મરઝી પર રાઝી ભી હો તો સમઝ લેં કે યે મુસીબત અલ્લાહ તઆલાકી તરફસે નેઅમત હૈ. ઔર અગર કિસી મુસીબતમેં અલ્લાહસે શિકવા હો યા અલ્લાહકી તરફ રૂજૂઅમેં કમી વાકેઅ હો જાએ તો ઈસ ચીઝકી અલામત હૈ કે યે તકલીફ વબાલ ઔર મુસીબત હૈ.

હઝરત ઐયૂબ (અલૈ.) કા સબર

અંબિયાએ કિરામ (અલૈ.) કી ઝિંદગીયોંમેં અલ્લાહ તઆલાને હર કિસમકા અમલી નમૂના રખ્ખા હૈ, હઝરત ઐયૂબ

(અલૈ.) પર કૈસી ખતરનાક બીમારી મુસલ્લત કર દી ગઈ કે તમામ ચાહનેવાલે રિશ્તેદારોંને સાથ છોળ દિયા, ઐસે વકતમેં શૈતાન આકર બેહકાતા હૈ કે "ઐયૂબ યે તુમહારે રબકી તરફસે તુમ પર અઝાબ હૈ" જવાબમેં હઝરત ઐયૂબ (અલૈ.) યે ફરમાતે હૈં કે નહીં યે બીમારી અઝાબ નહીં બલ્કે નેઅમત હૈ, ઈસ લિયે કે ઈસ હાલતમેં ભી મુઝે અલ્લાહસે શિકવા કરનેકી નહીં બલ્કે ઉસે પુકારનેકી તૌફીક મિલ રહી હૈ.

અન્ની મસ્સનિયઝ્ઝુર્રુ વ અન્ત અરહમુ ર્રાહિમીન.

(સૂ. અમ્બિયાઅ, આ. ૮૩)

અય અલ્લાહ ઈસ બીમારીને મુઝે પરેશાન કર દિયા હૈ આપ રહમ કરને વાલે હૈં મુઝ પર રહમ ફરમાઈયે.

મુસીબતોંમેં દુઆ ન છોળેં

ઈસી લિયે બુઝુર્ગોને તજવીઝ ફરમાયા કે બીમારી યા તકલીફમેં અપને મામૂલાતકો બિલકુલ છોળનેકે બજાએ કુછ કમ કર દેના ચાહિયે, તાદાદમેં કમી કર દે યા કૈફિયતમેં કમી કર દે, લેકિન મુકમ્મલ તૌર પર ન છોળે, ઈસ લિયે કે અગર મુકમ્મલ તૌર પર છોળ દિયા તો અંદેશા હૈ કે કહીં યે મુસીબત વબાલકા સબબ ન બન જાએ. બાઝ ઔકાત લોગ કેહ દેતે હૈં કે દુઆ કરતે કરતે થક ગએ લેકિન મઆમલા તો જૂં કા તૂં હૈ કોઈ ફર્ક નહીં પળા. યાદ રખ્ખેં કે દુઆ કરતે કરતે કભી થકના નહીં ચાહિયે, ઈસ લિયે કે દુઆ કભી બેકાર નહીં જાતી. કભી તો વોહી મિલ જાતા હૈ જો માંગા થા. ઔર કભી ઉસસે બેહતર મિલ જાતા હૈ

ઔર કભી દુનિયામેં કુછ નહીં મિલતા બલ્કે આખિરતમેં મિલ જાતા હૈ. ઔર અગર ખુદા ન ખ્વાસ્તા દુઆસે થકકર બૈઠ ગએ તો ઉસકા મતલબ યે હોગા કે યે તકલીફ અઝાબમેં દાખિલ થી, યે ખુદાકી રહમત ન થી. ઈસ બાતસે બિલકુલ બેપરવા હોકર કે ક્યા મિલ રહા હૈ? ઔર કિતના મિલ રહા હૈ? બસ દુઆ માંગતે હી રહેં. માંગનેમેં બિલકુલ શરમ ઔર ઝિજક મહેસૂસ ન કરેં, ઔર અલ્લાહ તઆલાસે દુઆ કરેં કે અય અલ્લાહ આપ આકા હૈં ઔર મૈં બંદા હું આપ દેંગે તબ ભી માંગૂંગા, નહીં દેંગે તબ ભી માંગૂંગા, અય મેરે માલિક ઈસ દરકે સિવા કોઈ દર નહીં હૈ, જાઉં તો કહાં જાઉં? તેરે સિવા કોઈ આસતાના દિખાઈ નહીં દેતા, અપની પેશાનીકો ટેકૂં તો કહાં ટેકૂં? અપને સરકો ઝુકાઉં તો કહાં ઝુકાઉં? જો ભી ઈસ બાતકી આદત બના લેતા હૈ કે માંગતે-હુએ કભી નહીં થકતા ચાહે મિલે યા ન મિલે બસ માંગતા રેહતા હૈ તો અલ્લાહ તઆલા ઉસે વો મકામ અતા ફરમા દેતે હૈં જો ઉસકે વહમ ઔર ગુમાનસે ભી બાહિર હોતા હૈ.

સબ્રકા ખુલાસા

લિહાઝા સબ્રકા ખુલાસા યે નિકલા કે ઈઝહારે તકલીફ યાની રોના વગૈરહ સબ્રકે મુનાફી નહીં, અલબત્તા અલ્લાહકે ફૈસલે પર શિકવા ઔર શિકાયત કરના બે સબરી હૈ. ઈઝહારે તકલીફ ભી હો ઔર તકલીફકો દૂર કરના ભી, યાની અલ્લાહકે સામને અપની આજિઝીકા ઈકરાર હો, કોઈ જુરઅત ઔર બહાદુરીકા મુઝાહિરા ન હો. અય અલ્લાહ મેં કમઝોર હું ઈસ

બાતકો બિલકુલ નઝર અંદાઝ કરતે હુએ કે દુઆ કબૂલ હોતી હૈ યા નહીં, ઈન્સાનકો તકલીફકે દૂર કરનેકે લિયે દુઆ માંગતે રેહના ચાહિયે. જિસસે ઈન્શા અલ્લાહ યે તકલીફ અજરકા સબબ બનેગી ઔર આખિરતકી રાહતકા ઝરીઆ બનૂ સકેગી. ઔર યે મસાઈબ જિસ નોઈયતકે ભી હોં, છોટે હોં યા બળે, બીમારી હો યા આઝારી હો, તંગદસ્તી હો યા બે રોઝગારી, ખ્વાહ કોઈ ભી તકલીફ હો હર તકલીફકે બારેમેં યેહી ઉસૂલ હૈ, જિસ પર અમલ કરનેસે ઈન્સાન સવાબકા હકદાર બનતા હૈ. ઔર સૂફિયાએ કિરામને અપને પુરી ઝિંદગીકે મુજાહિદોં ઔર રિયાઝતોંસે યે બાત બતાઈ કે બાતિની તરક્કીકે લિયે સબ્રકી ઈબાદત જિસ કદર મુફીદ હોતી હૈ કોઈ દૂસરી ઈબાદત ઈસ કદર અસર અંદાઝ નહીં હો સકતી. જૈસે એક શાઈરને કહા.

વાદીએ ઈશ્ક બસે દૂરો દરાઝ અસ્ત વલે
તય શવદ જાદા સદ સાલા બા આહે ગાહે

ઈશ્કકી વાદી યૂં તો બહોત દૂરદરાઝ હૈ લેકિન કભી યે ફાસલા સિર્ફ એક આહ મેં તય હો જાતા હૈ.

સાબિર નામ ન રખ્ખેં

લેકિન મસાઈબ ઔર સબ્ર વગૈરહકો કભી તલબ ન કરેં યહાં તક કે મેરે વાલિદ માજિદ હઝરત મુફતીએ આઝમ (રહ.) કભી ભી યે પસંદ નહીં ફરમાતે થે કે કિસી બચ્ચેકા નામ સાબિર યા બચ્ચીકા નામ સાબિરા રખ્ખા જાએ. ઈસ લિયે નહીં કે યે નામ રખના નાજાઈઝ હૈ. બલ્કે વો ફરમાતે થે કે ઈન નામોંમેં એક

કિસમકા દાવા હૈ કે મુઝ પર મુસીબતેં આએં ઔર મૈં ઉન પર સબ્ર કરનેકો તૈયાર હું. ઔર બંદેકા કામ મુસીબતોંકો દાવત દેના નહીં બલ્કે ઉનસે પનાહ માંગના હૈ.

નામકે અસરાત

ઈસ નામ રખનેકે ઔર ઉસે બદલનેકે અસરાત હમને ખૂદ દેખે હૈં. હમારી એક અઝીઝા સાબિરા નામકી થીં, બહોત પરેશાની ઔર તંગદસ્તી ઔર ફકરો ફાકમેં ઝિંદગી ગુઝાર રહી થીં. એક મરતબા હઝરત વાલિદ સાહબ (રહ.) કે પાસ આઈ. હઝરતને દુઆ ભી ફરમાઈ ઔર કહા કે તુમ અપના નામ બદલ લો ઔર સાબિરાકી જગહ શાકિરા રખ લો. અલ્લાહકા કરના ઐસા હુવા કે ચંદ દિનોંમેં હી ઈસ ખાતૂનકી તમામ તકલીફેં ઔર પરેશાનિયાં દૂર હો ગઈ. ઈસ લિયે મુસીબતેં ખૂદ તલબ ન કરેં, આ જાએં તો અલ્લાહકી મરઝી સમઝતે હુએ રાઝી રહેં. અલ્લાહ તઆલા હમેં સબ્રકી તીનોં કિસમોં ઈતાઅત પર સબર, ગુનાહસે સબર, ઔર મુસીબત પર સબર પર અપને અપને મૌકા પર અમલ કરનેકી તૌફીક અતા ફરમાએ. ઔર અલ્લાહ તઆલા હમેં ભી ઉસ અજરકા મુસ્તહિક બનાએ જો સાબિરીનકો અતા ફરમાતા હૈ. આમીન

વ આખિરુ દઅવાના અનિલ હમ્દુ લિલ્લાહિ રબ્બિલ આલમીન.

❋ ખતમ શુદ ❋

હમારી બેહતરીન નામી
ઈસ્લામી કીતાબેં ગુજરાતીમેં

ગુજ. ફઝાઈલે આ'માલ કંથારીયા ટાઈપ   ગુજ. ખસાઈલે નબવી (સ.)

ગુજ. ફઝાઈલે આ'માલ દુવુમ અરબી સાથે   ગુજ. માં-બાપના હક્કો

ગુજ. રાહે નજાત (હ. મૌ. મુહમ્મદ ઉમર સા. પાલનપુરી)

ગુજ. ફઝાઈલે હજ અરબી સાથે   ગુજ. કફન અને દફનના એહકામો

ગુજ. ફઝાઈલે સદકાત ભાગ ૧-૨ અરબી સાથે   ગુજ. આઈનએ નમાઝ

ગુજ. કયામત કયારે આવશે   ગુજ. મોતકા મંઝર   ગુજ. મોતકી યાદ

ગુજ. કબરની પેહલી રાત   ગુજ. મરનેસે પેહલે મૌતકી તૈયારી કીજીયે

ગુજ. દા'વત વ તબ્લીગ (મૌ. મુહમ્મદ ઉમર સા. કી તબ્લીગી તકરીરેં)

ગુજ. પાકીઝા ઝિંદગી (મૌ. મુહમ્મદ ઉમર સા. પાલનપુરી)   ગુજ. જન્નતકી કુંજી

ગુજ. છ ગુનેહગાર ઔરતેં   ગુજ. તબ્લીગ જમાતકી બુન્યાદી છ બાંતેં

ગુજ. નેક કામમેં દેર ન કીજીયે   ગુજ. ઝિકરૂલ્લાહ ઓર ઈત્મીનાને કલ્બ

ગુજ. હજ અને ઉમરહની સરળ તરતીબ   ગુજ.ઈસ્લામી નામોનો સંગ્રહ

ગુજ. હજ અને ઉમરહ   ગુજ. હજનો તરીકો   ગુજ. આદાબે ઝિંદગી

ગુજ. નુરાની નમાઝ મ-અ અરબી મતનકે બા શરઈ તસવીર

નુરાની કુતુબખાના

રેલ્વે સ્ટેશનની સામે, મુ.પો. છાપી,
જી. બનાસકાંઠા, (ઉ.ગુજ.) પીન - ૩૮૫૨૧૦
(૦૨૭૩૯) (ઓ) ૭૦૧૧૨, (ઘર) ૭૦૧૭૬